

الزامات قانونی؛ بُعد جدید مدیریت انرژی برق

دکتر سیدحسین سیدین، مدیرعامل شرکت خرده فروشی برق بهین انرژی پاک برقسا

بازار برق ایران در سال‌های اخیر وارد مرحله‌ای تازه شده است؛ مرحله‌ای که در آن برق دیگر یک خدمت عمومی با تعرفه ثابت نیست، بلکه به یک متغیر اقتصادی، مقرراتی و استراتژیک تبدیل شده است.

افزایش هزینه‌های انرژی، پیچیدگی مقررات بازار برق، نوسانات قیمتی، خاموشی‌ها و الزام‌های قانونی مانند ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان و توسعه برق سبز، فضای تصمیم‌گیری مدیران صنعتی را به‌طور بنیادین تغییر داده است.

در این چارچوب، صنایع با قدرت مصرف بیش از یک مگاوات، مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت نیرو و توانیر، موظف به تأمین برق از طریق بازار رقابتی شده‌اند. این تحول، مسئولیت مدیریت انرژی را مستقیماً بر عهده مصرف‌کنندگان بزرگ گذاشته است.

⚡ انرژی؛ متغیر پنهان سودآوری

در صنایع انرژی‌بر، برق بخش قابل توجهی از بهای تمام‌شده تولید را تشکیل می‌دهد. هر درصد افزایش در هزینه انرژی، مستقیماً حاشیه سود را کاهش می‌دهد. در شرایط رقابتی امروز که امکان افزایش قیمت محصول محدود است، کنترل هزینه انرژی به یک ابزار کلیدی برای حفظ سود تبدیل شده است. از سوی دیگر، نوسانات قیمت برق می‌تواند برنامه‌ریزی مالی و پیش‌بینی جریان نقدی را با چالش مواجه کند. بنابراین مسئله تنها «خرید برق» نیست؛ مسئله، مدیریت ساختاری هزینه انرژی است. سازمانی که انرژی خود را هوشمندانه مدیریت می‌کند، در واقع سودآوری خود را مدیریت می‌کند.

⚡ خاموشی؛ ریسک عملیاتی جدی

خاموشی‌ها تنها به معنای قطع برق نیستند؛ به

معنای توقف خط تولید، افزایش ضایعات، تأخیر در تحویل سفارش‌ها و از دست رفتن بازار هستند. در بسیاری از صنایع، زیان ناشی از چند ساعت توقف تولید، بسیار بیشتر از هزینه ماهانه برق است. از این رو، امنیت تأمین انرژی باید بخشی از راهبرد پایداری عملیاتی سازمان باشد. در چنین شرایطی، خرید برق باید با نگاه مدیریت ریسک انجام شود، نه صرفاً پرداخت یک قبض ماهانه

⚡ الزام‌های قانونی مرتبط با ماده ۱۶

بر اساس مقررات مرتبط با ماده ۶۱ قانون جهش تولید دانش‌بنیان، صنایع با مصرف برق بیش از یک مگاوات، موظف‌اند بخشی از انرژی مصرفی خود را از منابع تجدیدپذیر تأمین کنند. این الزام به‌صورت تدریجی در حال افزایش است.

مطابق چارچوب ابلاغی در سال ۱۴۰۴، صنایع مشمول باید حداقل ۳ درصد از مصرف برق خود را از محل برق سبز تأمین کنند. این میزان در سال ۱۴۰۵ به ۴ درصد از کل مصرف برق افزایش خواهد یافت.

⚡ راهکارهای انطباق با الزام برق سبز

از نگاه ما در برقسا، صنایع برای اجرای این تکلیف قانونی دو مسیر اصلی پیش‌رو دارند:

۱- خرید برق سبز

در این روش، صنعت بدون نیاز به سرمایه‌گذاری مستقیم در احداث نیروگاه، از طریق قراردادهای رسمی و قانونی، سهم تعیین‌شده برق تجدیدپذیر خود را تأمین می‌کند. این مسیر، اجرای سریع‌تر الزام قانونی را ممکن می‌سازد و فشار نقدینگی را کاهش می‌دهد.

۲- احداث نیروگاه خورشیدی اختصاصی

این گزینه، یک رویکرد سرمایه‌گذاری بلندمدت محسوب می‌شود. نیروگاه خورشیدی می‌تواند به‌عنوان یک دارایی انرژی در ترانزنامه شرکت تعریف شود و علاوه بر پوشش الزامات ماده ۶۱ به کاهش پایدار هزینه انرژی در افق میان‌مدت

و بلندمدت منجر گردد. در پاسخ به این تحولات، مدل خرده‌فروشی برق به‌عنوان یک ساختار تخصصی و قانونی شکل گرفته است.

شرکت‌های دارای پروانه خرده‌فروشی، به‌عنوان بازیگران حرفه‌ای بازار انرژی برق، مسئولیت مدیریت تأمین برق را بر عهده می‌گیرند. در این مدل، برق دیگر صرفاً خریداری نمی‌شود؛ بلکه تحلیل، بهینه‌سازی و مدیریت می‌شود.

برقسا، به‌عنوان اولین پلتفرم هوشمند انرژی برق، این رویکرد را با ابزارهای دیجیتال و تحلیل داده‌محور توسعه داده است. نتیجه این تحول برای صنایع عبارت است از:

• کاهش ساختاری هزینه برق و بهبود بهای تمام‌شده تولید

• تثبیت و پیش‌بینی‌پذیر کردن هزینه انرژی

• حذف ریسک جرائم و مابه‌التفاوت‌های مقرراتی

• تأمین پایدار و بدون وقفه

• طراحی قراردادهای سفارشی متناسب با الگوی مصرف هر صنعت

• امکان تأمین برق سبز و انطباق کامل با الزامات قانونی

• پایش و تحلیل مستمر مصرف از طریق داشبوردهای هوشمند

برقسا با تبدیل «تأمین برق» به «مدیریت هوشمند انرژی»، به صنایع کمک می‌کند تا هزینه را کنترل کنند، ریسک را کاهش دهند و انرژی را به مزیت رقابتی تبدیل کنند.